

2. INHOUD

A. ALGEMENE PRINCIPES PLAN VAN AANPAK

De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het VEKA, dOMG en dFB en wordt voorgezeten door Steven Van Passel (milieueconoom en vice-rector Universiteit Antwerpen). Naast de projectgroepleden zullen ook entiteiten betrokken worden die (vroeger of nu) instaan voor de toepassing van het bestedingskader rond specifieke klimaatmaatregelen, zowel bij VEKA als bij uitvoerende entiteiten van de Vlaamse overheid.

De projectgroep staat in voor het voorbereiden van een plan van aanpak, een tussentijds rapport (tegen tweede helft november 2025) en een eindrapport (tegen 1 juli 2026)..

Ten einde de oefening op een zo objectief mogelijke manier uit te voeren, zal de projectgroep zich laten ondersteunen door een consultant om de nodige gegevens te verzamelen, deze te analyseren en voorstellen tot verbetering te doen. De consultant zal de volgende opdrachten uitvoeren in nauwe afstemming en samenwerking met de projectgroep:

1. Een selectie maken van de voornaamste klimaatmaatregelen waarvoor de VR sinds 2021 klimaatfondsmiddelen heeft goedgekeurd, in overleg met en na validatie door de projectgroep. De gekozen klimaatmaatregelen zijn gespreid over en representatief voor de verschillende ESR- en LULUCF-sectoren (gebouwen, mobiliteit, landbouw, ...). De maatregel 'Bouwshift' wordt aan deze selectie toegevoegd.
2. Een desktop analyse van het bestedingskader en het ruimere proces van het toewijzen van klimaatfondsmiddelen.
3. Informatieverzameling:
 - a. Per geselecteerde klimaatmaatregel: studie van de toepassing van het bestedingskader (indien van toepassing) en afweging van de gerealiseerde t.o.v. de verwachte impact (incl. een kwantitatieve inschatting van de kosten/baten, zowel op vlak van CO₂-reductie of -opslag, als op financieel vlak); een beknopte kwalitatieve inschatting van eventuele secundaire effecten (volksgezondheid, natuur, tewerkstelling, ...); een beschrijving van de (kwalitatieve) ervaringen van de betrokken entiteiten m.b.t. de toepassing van het bestedingskader. Voor de maatregel 'Bouwshift' gebeurt de inschatting niet op basis van berekeningen volgens het bestedingskader maar wel op basis van een eigen analyse door de consultant.
 - b. Studie van goede praktijken in andere landen of regio's m.b.t. het toewijzen van veilingopbrengsten aan klimaatmaatregelen.
4. Analyse:
 - a. Een beoordeling van de diverse types klimaatmaatregelen, incl. de maatregel 'Bouwshift', op vlak van het behalen van de beoogde doelstellingen, zowel in absolute termen (hoeveelheid gereduceerde emissies en/of opgeslagen koolstof) als relatief (kosteneffectiviteit en -efficiëntie). De beoordeling heeft zowel aandacht voor de begunstigde sectoren als voor de wijze waarop de maatregel geconstrueerd is (subsidietype, belang van privaat kapitaal...). De rol van de private sector in het uitvoeren van deze klimaatmaatregelen wordt hierbij niet uit het oog verloren.
 - b. Een beoordeling van het bestedingskader en de toewijzingsprocedure met het oog op het behalen van de doelstellingen op een kosteneffectieve manier (vanuit maatschappelijk- resp. Vlaamse overheids- resp. VKF-oogpunt), alsook qua personeelsinzet.
 - c. Een inschatting van eventuele positieve en/of negatieve neveneffecten van het huidige bestedingskader en toewijzingsprocedure (andere dan het maximaliseren van broeikasgasreducties en/of koolstofopslag).

- ## 5. Aanbevelingen:

De resultaten van het onderzoek zullen worden weergegeven in een eindrapport conform het sjabloon (VR 2025 0702 MED.0035/2).

B. ADVIES INSPECTIE VAN FINANCIËN EN ALGEMENE STUURGROEP

Er werd een ontwerp plan van aanpak voorgelegd aan de Inspectie van Financiën op 11 juni. Het advies werd ontvangen op 15 juni. De Inspectie is van mening dat de werkzaamheden, o.l.v. een externe expert, dienen te gebeuren en niet door leden die komen uit VEKA of het departement Omgeving aangezien het volgens IF net de handelingen van deze organisaties zijn die het voorwerp van de uitgaventoetsing uitmaken. IF is dan ook van mening dat de voorzitter zich dient te omringen met consultants, aangeduid via overheidsopdrachten, om de werkzaamheden van de uitgaventoetsing in goede banen te leiden, buiten de projectgroep om. Pas wanneer de toetsing beëindigd is, wordt het resultaat voorgelegd aan de projectgroep voor hoor/wederhoor om vervolgens aan de bevoegde minister te worden voorgelegd.

De projectgroep verduidelijkt n.a.v. dit advies dat de toewijzing van VKF-middelen een exclusieve bevoegdheid is van de Vlaamse Regering. Het VEKA is aangeduid als trekkende entiteit van deze uitgaventoets gelet op haar rol als beheerder van het Vlaams Klimaatfonds en haar expertise m.b.t. de beleidsmaterie, maar heeft geen rol bij de verdeling van de middelen. Het VEKA biedt als beheerder van het Vlaams Klimaatfonds ondersteuning aan de entiteiten bij het technisch uitwerken van de beleidsmaatregelen en de (controle van de) impactramingen en staat verder in voor de uitbetalingen en jaarlijkse rapportering. DOMG heeft in dit proces geen specifieke taak. De in het plan van aanpak vermelde impactramingen, die een belangrijk onderdeel vormen van deze uitgaventoetsing, vallen onder de eindverantwoordelijkheid van de betrokken vakministers en diens administraties.

In het plan van aanpak is voorzien dat de projectgroep beroep zal doen op externe ondersteuning. De consultant zal fungeren als schakel tussen de betrokken entiteiten en de projectgroep, en kan zorgen voor een vlotte samenwerking die essentieel is om de vereiste informatie tijdig en efficiënt te verzamelen. Bovendien garandeert deze werkwijze dat de geplande ex-post analyse van de impactberekeningen door een partij extern aan de Vlaamse overheid kan nagekeken worden, wat de neutraliteit garandeert. Het voorstel van werkwijze toont afdoende aan dat het door IF opgeworpen vermoeden van mogelijk belangenconflict van zowel VEKA als dOMG in de eerste plaats beperkt is en – voor zover toch aan de orde – afdoende ondervangen is. Dit betekent m.a.w. ook dat beide entiteiten neutraal kunnen opereren binnen de projectgroep.

- Er werden enkele verduidelijkingen toegevoegd n.a.v. ontvangen vragen.
- Een overzicht van de cofinanciering in verhouding tot de berekende kosteffectiviteit werd toegevoegd.
- Een lijst met afkortingen werd toegevoegd.

De projectgroep zal nadat de Vlaamse Regering akte heeft genomen van het plan van aanpak de werkzaamheden opstarten cfr. de timing beschreven in het plan van aanpak in bijlage. In de tweede helft van november 2025 zal tussentijds gerapporteerd worden aan de stuurgroep. Uiterlijk 1 juli 2026 zal het eindrapport worden opgeleverd.

Melissa DEPRAETERE

- Plan van aanpak Uitgaventoetsing 10: Evaluatie van de voornaamste uitgaven van het Vlaams Klimaatfonds (excl. ICL) met het oog op een effectievere besteding in het kader van het realiseren van de aangegeven doelstellingen